

ADVENDIAJA II PÜHAPÄEV AD 2022

Lk 12:35–40 (Js 35:3–6; Hb 10:35–39)

35 Teie niuded olgu võõtatud ja lambid põlegu

36 ja teie olge inimeste sarnased, kes ootavad oma isandat pulmapeolt koju, et kui ta tulles koputab, võiksid nad kohe talle ukse avada.

37 Õndsad on need sulased, keda isand tulles leiab valvamas. Tõesti, ma ütlen teile, ta võõtab oma riided ja paneb nad lauda istuma ning tuleb ja teenib neid.

38 Ja kui ta tuleks ka teisel või kolmandal öövalvekorral ja leiaks nad nõnda – õndsad on need!

39 Küllap te mõistate, et kui peremees teaks, mil tunnil varas tuleb, siis ta ei laseks oma kotta sisse murda.

40 Ka teie olge valmis, sest Inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei arvagi!

Sissejuhatus

Kiriku pärimuse järgi on kolmanda evangeeliumi autoriks arst Luukas, kes oli sündinud Antiookias paganlike vanemate lapsena¹. Kuigi vahel on arvatud, et Luukas võis juba varasemalt kuuluda Jeesuse laiemasse õpilasteringi (nn seitsmekümne hulka), on kirikuisad valdavalt veendunud, et temast sai kristlane Pauluse kuulutustöö tulemusena, kelle saatja Luukas tema teisel ja kolmandal misjonireisil oli, jäädes Pauluse juure ka tema vangipõlvepäevil.

Luuka evangeeliumi 21. peatükk toob ära Jeesuse ettekuulutuse Jeruusalemma hävitamise kohta, kuid ei maini selle ettekuulutuse täitumist, seega on tõenäoline, et evangeelium on kirjutatud enne aastat 70. Ning kuna evangeeliumi järg, Apostlite tegude raamat, lõpeb kirjeldusega Pauluse jõudmisest Rooma, kus apostel viibis [vähemalt] kaks aastat enne oma märtrisurma aastal 64, tundub üsna tõenäoline, et evangeelium on valminud hiljemalt 60. aastate esimesel poolel.

Olles ise endine paganausuline, väljendab Luukas oma evangeeliumis kindlat veendumust Jeesuses teostunud lunastuse universaalsusest: see ei ole mõeldud mitte ainult juutidele, vaid kõigile rahvastele: «Nõnda on kirjutatud, et Messias pidi kannatama ja kolmandal päeval üles tõusma surnuist. Ja Tema nimel peab kuulutatama meelesparandust pattude andeksandmiseks kõigi rahvaste seas, alates Jeruusalemmast.» (Lk 24:46j)

¹ Seda, et tegemist oli sünni poolest paganaga, võib järeldada apostel Pauluse sõnadest Kirjas koloslastele, kus apostel nimetab ainsaiks ümberlõigatute hulgast tema juurde jäänud kaastöölisteks Aristarhost ja Markust, andes seejärel edasi tervitused ka «armsalt arstilt Luukaselt» (vt Kl 4:10–14).

Luuka evangeelium (nagu ka Apostlite tegude raamat) algab sissejuhatusena, milles raamatu esmase adressaadina märgitakse «üliaulist Teofilost²», samuti kirjeldab Luukas sissejuhatuses nii oma töömeetodit kui eesmärki: «Juba mitmed on võtnud kätte koostada jutustus neist asjust, mis meie seas on aset leidnud, nõnda nagu seda on meile edasi andnud need, kes ise algusest peale on seda oma silmaga näinud ja on saanud sõna sulasteks. Seepärast on mullegi tundunud õige, pärast kõigega algusest peale täpset tutvumist, kirjutada sinu jaoks, üliauline Teofilos, järgemööda kõik üles, et sa võiksid õppida tundma sulle õpetatud asjade usaldusväärset.» (Lk 1:1–4)

Arvatavasti oli Teofilos ristiusust huvitunud pagan, võib-olla ka juba ristimiskandidaadiks vastuvõetu, kes sellisena kehastab õigupoolest kogu inimkonda, kellele Kristuse jüngrid on kutsunud evangeeliumi kuulutama. Seda tasub ka evangeeliumi paremaks mõistmiseks pidevalt mees pidada, iseäranis kahest aspektist. Esiteks juba mainitud universaalsus: kristlik rõõmusõnum on mõeldud (ja möödapääsmatult vajalik) kõigile rahvastele. Ning teiseks: kuna autori eesmärgiks ei ole mitte rahuldada lugejate uudishimu, vaid neid usuliselt veenda, on ta ajaloolisele tõepärasusele piinliku täpsusega truuks jääda püüdes (vt nt Lk 3:1j.) oma teose üles ehitanud viisil, mis toob esile kristluse olulisimad õpetuslikud ja usutunnistuslikud tõed. Parimal viisil väljendavad seda taotlust ehk Emmause jüngrite loos öeldud sõnad: «Ja hakates peale Moosesest ja Prohvetitest, seletas Jeesus neile ära kõigist kirjadest selle, mis Tema kohta käib.» (Lk 23:27)

Keelelisi märkuseid

Niuded – αἱ ὀσφύες – sõna ὀσφῦς – «niuded» – tähistab kas vöökohta, puusi või keha alaosa (ka sealt lähtuva soojätkamisvõime tähenduses – vrd nt Ap 2:30; Hb 7:5.10).

Lambid – οἱ λύχνοι – sõna λύχνος – «lamp», «valgusti», «lühter» – tuleneb sõnast λευκός – «valge», «särav», «hiilgav», «kirgas».³

Põlegu – καίόμενοι – sõnasõnalt: «[olgu] põlemas» või «[olgu] süüdatud».

Kes ootavad – προσδεχομένοις – sõna tähendab «ootama», «vastu võtma».

Isandat – τὸν κύριον – κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Pulmapeolt koju – πότε ἀναλύση ἐκ τῶν γάμων – sõnasõnalt: «millal ta naaseks pulmapeolt» või «millal ta lahkuks pulmapeolt».⁴

² Nimi Θεόφιλος tähendab «Jumala sõber».

³ 1739. aasta Piiblis ja 1968. aasta piiblitõlkes: «küünlad».

⁴ 1968. aasta piiblitõlkes: «millal ta lahku pulmast».

Kohe – εὐθέως – sõna εὐθέως tähendab «kohe», «sedamaid», «otsekohe», «jalamaid», ka «ühtäkki».

Võiksid...talle ukse avada – ἀνοίξωσιν αὐτῶ – «võiksid...talle avada».⁵

Õndsad – μακάριοι – sõna μακάριος tähendab nii «õnnis» kui «õnnelik».

Need sulased – οἱ δοῦλοι – sõna δοῦλος tuleneb verbist δέω – «siduma», «kinnitama», «[kellegagi] seotud olema», «[kellelegi] kuuluma» – ja tähistab pigem orja kui teenrit või sulast.

Leiab – εὕρησει – sõna εὕρισκω tähistab eeskätt taolist leidmist, millele ei eelne otsimine, vaid mis pigem sünnib ootamatult, hea õnne peale.⁶

Valvamas – γρηγοροῦντας – sõna γρηγορέω – «valvama», «valvel olema», «tähelepanelik olema», «ärgas olema» – tuleneb verbist ἐγείρω – «tõusma», «ärkama».

Tõesti, ma ütlen teile – ἀμὴν λέγω ὑμῖν – sõna ἀμὴν tuleneb heebrea sõnast יָמֵן – «aamen», «tõesti», «sündigu nõnda».⁷

Vöötab oma riided – περιζώσεται – «vöötab».⁸

Paneb nad lauda istuma – ἀνακλινεῖ αὐτούς – sõna ἀνακλίνω tähendab «[millegi vastu] nõjatuma», «naalduma», «maha heitma».

Teenib – διακονήσει – sõna διακονέω tähendab «teenima», «teenindama», «ümmardama», «aitama», «hoolitsema».⁹

Küllap te mõistate – τοῦτο δὲ γινώσκετε – võiks tõlkida ka: «seda te aga teate/taipate» või «seda aga teadke/mõistke».¹⁰ Sõna γινώσκω tähendab «teadma», «tundma õppima», «ära tundma», «taipama».

⁵ 1968. aasta piiblitõlkes: «temale avaksid».

⁶ Meenutagem siinkohal Archimedese kuulsat vanniskäiku.

⁷ On oluline tähele panna, et Jeesus ei oota mitte kuulajate «aamenit» kinnitusena oma sõnade tõesusele, vaid alustab olulisi sõnavõtte ise «aameniga», nõnda nii oma sõnade tõesust kinnitades kui oma jumalikkumeelevalda demonstreerides.

⁸ 1968. aasta piiblitõlkes: «vöötab enese». Vöötumine tähistab siin enda valmisseadmist sulase või orja kombel teenimisülesande täitmiseks

⁹ Siit on pärit ka sõna διάκονος – «diakon», «abiline», «hoolekandja».

¹⁰ 1968. aasta piiblitõlkes: «aga seda teadke»; 1989. aasta Uues Testamendis: «küllap te taipate».

Peremees – ὁ οἰκοδεσπότης – sõnasõnalt: «majaisand».

Kui...teaks – εἰ ἤδει – sõnasõnalt: «kui...oleks teadnud» või «kui teadnuks».¹¹

Siis ta ei laseks – οὐκ ἂν ἀφήκεν – võib tõlkida ka: «siis ta poleks lasknud/lubanud».¹²
Sõna ἀφίημι tähendab «lubama», «laskma», «luba andma», «voli andma».

Sisse murda – διορυχθῆναι – sõna διορύσσω – «sisse murdma» – sõnasõnaline tõlge on «läbi kaevama».¹³

Olge valmis – γίνεσθε ἔτοιμοι – sõna ἔτοιμος – «valmis», «valmistunud» – tähendusvarjundiks on ka suutlikkus selleks, milleks valmis ollakse.¹⁴ Originaalis kasutatud oleviku ajavorm tähendab, et valmis tuleb olla [juba] praegu ja jätkuvalt.

Tuleb – ἔρχεται – sõna ἔρχομαι on originaalis oleviku ajavormis, niisiis võiks tõlkida ka «on tulemas».

Ei arvagi – οὐ δοκεῖτε – sõna δοκέω tähendab siin «arvama», «oletama», ka «tõenäoliseks pidama».¹⁵

Sisuline analüüs

Luuka evangeeliumi 11. peatükk sisaldab kirjeldusi Jeesuse kokkupõrgetest variseride ja kirjatundjatega ning 12. peatükk algab manitsusega: «Hoidke end variseride haputaigna, see tähendab silmakirjalikkuse eest!» (Lk 12:1) Silmakirjalikkus ei ole Jeesuse sõnul mitte ainult vale ja lubamatu, vaid ka mõttetu, sest «ei ole midagi varjatut, mis ei tuleks ilmsiks, ega peidetut, mida ei saadaks teada», nii et «kõik, mida te ütlete pimedas, saab kuuldavaks valguses, ja mida te üksteisele kõrva sosistate kambrites, seda kuulutatakse katustelt» (Lk 12:2j).

Jeesus ei ütle neid sõnu oma jüngrite hirmutamiseks, vaid kinnitab, et neil pole vaja karta – vähemalt inimesi mitte, kes «ihu tapavad ja pärast seda ei saa midagi rohkemat teha» (Lk 12:4) –, kuna nad on «enam väärt kui hulk varblasi» (Lk 12:6) Tingimuseks on Jeesusest inimeste ees tunnistuse andmine, sest need, kes Teda salgavad, salatakse ära ka Jumala inglite, s.t Jumala enda ees (vrd Lk 12:8j).

¹¹ 1989. aasta Uues Testamendis: «kui...oleks teadnud».

¹² 1989. aasta Uues Testamendis: «siis ta ei oleks lasknud».

¹³ 1739. aasta Piiblis: «auko kiskuda».

¹⁴ Näiteks nagu sportlane treenib ennast selleks, et olla valmis tulemuslikult võistlema.

¹⁵ 1739. aasta Piiblis: «ei mõtle».

Tundub, et Jeesuse karm hinnang silmakirjatsemisele tekitas vähemalt ühe Tema kuulaja peas seose nn «sotsiaalse õigluse» teemaga (nii anakronistlikult, kui see ka kõlab) ja pani ta Jeesusele ütlema: «Õpetaja, ütle mu vennale, et ta jagaks päranduse minuga!» (Lk 12:13)

Jeesus jutustas vastuseks tähendamissõna sõgedast rikkast mehest, kelle põllumaa oli head vilja kandnud ja kes seetõttu arvas, et tema elu ja tulevik on kindlustatud. Paraku ei arvestanud rikas mees sellega, et öö (või päev), mil talt tema hing nõutakse, võib olla märksa lähemal, kui ta arvab, ja ei tema enesekindlus – nagu ka selle vastandiks olev muretsemine (vrd Lk 12:22–31) – suuda teda mingil kombel talle määratud saatusest päästa.

Taas lõpetab Jeesus üsna karmisõnalise manitsuse jüngritele mõeldud kinnitusega: «Ära kardada, sa pisike karjake, sest teie Isal on hea meel anda teile kuningriik!» (Lk 12:32), julgustades neid talletama endale vara taevasse, «kuhu varas ei saa ligi ja kus koi pole rikkumas» (Lk 12:33), ning kinnitama sinna ka oma südant (Lk 12:34).

Nüüd järgneb kaks valvamisest kõnelevat tähendamissõna: kõigepealt isandast ja teda pikisilmi ootavatest ustavatest sulastest (Lk 12:35–38) ning seejärel majaperemehest ja ootamatult sisse murdnud vargast (Lk 12:39j). Veidi hiljem järgneb veel üks tähendamissõna majapidajatest ja sulastest (Lk 12:42:48), milles Jeesus manitseb ustavusele ning hoiatab hoolimatuse, enesekindluse ja ulaelu eest.

Nagu rumal rikas mees, kes rajas oma tulevikukindluse rohkele viljasaagile, s.t maisele heaolule, pidi kartma, et veel «selsamal ööl nõutakse temalt ta hing», nii peab kartma ka hoolimatu ja ülekohtune sulane, kes «mõtleb oma südames: «Mu isand viibib tulles», ning hakkab peksma sulaseid ja tüdrukuid, sööma ja jooma ning purjutama» (Lk 12:45). Seevastu Issanda «pisike karjake», s.t ustavad sulased, kes ootavad peremeest rõõmsa igatsuse ja lootusega, ei pea kartma, vaid võivad olla julged, teades, et kui Issand tuleb, siis Ta mitte ainult ei vabasta neid hirmust karistuse ees, vaid vastab nende truule teenistusele end omakorda nende teenimiseks võõtades ja neile rikkalikku pidusöömaaga valmistades. Veelgi enam: igaviku Issand mitte ainult ei teeni omasid õhtusöömaajal, vaid on töötanud anda neile oma igavese kuningriigi.

Mida tähendab Issandat ustavalt oodata ja truult teenida? Jeesus väljendab seda käsuga: «Teie niuded olgu võõtatud ja lambid põlegu!» (Lk 12:35) Niuete võõtamise praktiliseks tähenduseks on pikkade pealistrõivaste kokku ja üles sidumine, et need ei takistaks töö tegemist või ka teekäimist. Sümboolselt tähistab niuete võõtamine ühelt poolt valmisolekut teenimiseks või teele asumiseks, teisalt aga oma vajaduste ja ihade kontrolli all hoidmist, valvelolekut ning tähelepanelikkust käskija (olgu Jumala või maise isanda) võimalikele soovidele.

Nii niuete vöötamise kui lampide põlemas hoidmise sümboolikas võime näha ka seost paasasündmusega, seda enam, et peatükk algab manitsusega hoiduda haputaigna eest.¹⁶ Issand ütles Moosesele ja Aaronile paasatalle söömise kohta: «Ja sööge seda nõnda: teil olgu vöö vöö, jalatsid jalas ja kepp käes; ja sööge seda rutuga – see on paasatall Issanda auks!» (2Ms 12:11)

Paasaööl, Iisraeli rahva väljarändamisel Egiptuse orjapõlvest ja hiljem läbi kõrbe Töötatud Maa poole oli Issand ise teed näitavaks lambiks või valguseks, ning edaspidi pidid nii kogudusetelgis kui Jeruusalemma templis pimedal ajal Issanda altari ees alati lambid põlema. Jeesus võrdles oma jüngreid mitmel korral valguse ja lampidega, tuletades nende suurt vastutust meelde näiteks sõnadega, et «ükski, kes on süüdanud lambi, ei kata seda astjaga kinni ega pane voodi alla, vaid paneb selle lambijalale, et tuppastujad näeksid valgust». (Lk 8:16)

Niisiis peab Jeesus silmas eeskätt teenimisvalmidust, elupuhtust ja Temast inimeste ees tunnistuse andmist, kusjuures viimane laiendab oluliselt Jeesuse jüngrite vastutust, kuna sellest, kuivõrd nemad Issanda sulastena oma ülesannete kõrgusel püsivad, ei sõltu mitte ainult nende endi, vaid ka paljude teiste igavene saatus. Muuhulgas tuleb see esile teises tähendamissõnas sulastest, kus Jeesus kõneleb rõhutatult ustavast ja arukast majapidajast, kelle isand «seab oma pererahva üle neile parajal ajal andma määratud moona» (Lk 12:42), s.t kes ei vastuta mitte ainult iseenda, vaid ka teiste eest.

Oluline on panna tähele aga sedagi, et Jeesus ei kirjelda mitte niivõrd sulaste tööd, kuivõrd nende ootust: nad mitte ainult ei täida orjameelselt neile isanda poolt antud ülesandeid, vaid nad ootavad teda pikisilmi, lausa igatsevad tema järgi, ja see tähendab, et nad armastavad teda. Nad tahavad, et ta tuleks, arutledes omavahel: «Millal ta ometi naaseb pulmapeolt?», ning kui ta koputab, siis nad avavad talle kohemaid.

Uksele koputav isand toob kahtlemata meelde Ilmutusraamatu salmi: «Ennäe, ma seisan ukse taga ja koputan. Kui keegi kuuleb mu häält ja avab ukse, siis ma tulen tema juurde sisse ning söön õhtust temaga ja tema minuga.» (Ilm 3:20) See salm aitab meil mõista ka seda, mida Jeesus võib pidada silmas nii tollest pulmapeost kõneldes, kus isand parajasti viibib, kui ka sellest söömaajast, mille ta naastes oma sulastele valmistab, sest kahtlemata ei ole Jeesuse (ja Luuka) sõnakasutus siin juhuslik: see, keda oodatakse ja kes tuleb, on κύριος – mitte lihtsalt «isand», vaid Issand.

Sellel ajal, kui Luukas oma evangeeliumi kirja pani, oli Issand juba surnud, üles tõusnud ja taevasse läinud. Ta oli juba pulmasöömaajal koos võidutseva kirikuga, ent Tema jüngrid võisid ja võivad olla kindlad, et Ta tuleb tagasi ka nende sulaste juurde,

¹⁶ Vrd ka 1Kr 5:7j: «Puhastage end vanast haputaignast, et te oleksite uus taigen, nõnda nagu te oletegi hapnemata leivad; sest ka meie paasatall Jeesus Kristus on tapetud. Pidagem siis pühi kasinuse ja tõe hapnemata leivaga, mitte vana haputaignaga, halbuse ja kurjuse haputaignaga.»

kes Teda praegu veel siin maises kijas pikisilmi ja igatsusega ootavad. Ta tuleb ja koputab, et süüa õhtusöömaaega koos nendega, kes Talle avavad. Veelgi enam: Ta tuleb, et valmistada taevane pidusöömaaeg kõigile, kes Teda ootavad ja armastavad – taevane pidusöömaaeg, mille eelmaitsmiseks siin elus on armulauasakrament.

Veelgi vähem kui tänapäeval sobitus pilt oma sulaseid orjana teenivast isandast Jeesuse aegses maailmas tavapäraste hulka. Pigem toonitab Jeesus sellega kontrasti enda ja maiste valitsejate vahel, sest «Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest» (Mk 10:45), ning tõeline õndsus seisneb enda Tema poolt teenida laskmises – unustamata, et see on võimalik ainult neile, kes elavad ise tingimusetus teenimisvalmiduses.

Jeesus kiidab oma isandat valvates ootavaid sulaseid õndsaks, rõhutades seejuures nende püsivust ja kannatlikkust: «Ja kui ta tuleks ka teisel või kolmandal öövalvekorral ja leiaks nad nõnda – õndsad on need!» (Lk 12:38) Me ei tea täpselt, kas siin on peetud silmas öö valvekordadeks jagamist roomlaste või juutide tava järgi. Esimesed arvestasid nelja, teised kolme öövalvekorraga, mis algasid päikeseloojakul (umbes kella kuue paiku õhtul) ning kestsid vastavalt kas kolm või neli tundi. Igal juhul tähistavad teine ja kolmas valvekord sügavat ööd, nii et Jeesuse sõnum on selge: sulaste ootus on niivõrd suur, et nad ei kavatse üldse magama minna enne, kui isand on koju tagasi jõudnud.

Magama jäämine oleks siinkohal võrdne surmaga – mitte niivõrd füüsilise, kuivõrd vaimuliku ja moraalse surmaga, sisuliselt usust taganemisega, sest usu juurde kuulub kindel veendumus, et isand tuleb peagi tagasi. Jeesuse tähendamissõna mõte kattub siin täpselt Heebrea kirja manitsusega: «Teile läheb vaja kannatlikkust, et te Jumala tahtmist täites saaksite kätte töötuse. «Sest veel ainult pisut, pisut, siis tuleb see, kes peab tulema, ega viivita. Aga minu õige jääb usust elama, kui ta taganeb, siis ei ole minu hingel temast head meelt.» Aga meie ei ole need, kes taganevad hukatuseks, vaid need, kes usuvad ja päästavad hinge.» (Hb 10:36–39)

Kristlane, kes taolisel viisil magama uinub, oleks nagu majaperemees, kes on nii hooletu, et laseb vargal märkamatu ja karistamatult sisse murda. Varas on teatavasti see, kes «ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ja hukkama», ent Jeesus on tulnud, et Tema omadel «oleks elu, ja oleks seda ülirohkesti» (Jh 10:10).

Sõna $\delta\iota\omicron\upsilon\sigma\sigma\omega$ – «sisse murdma» – võiks sõnasõnalt tõlkida kui «läbi kaevama». See tekitab huvitava mõtteseose Jeesuse tähendamissõnaga kahest kojaehitajast:

«Igaüks, kes tuleb minu juurde ja kuuleb mu sõnu ning teeb nende järgi – ma näitan teile, kelle sarnane ta on. Ta on inimese sarnane, kes maja ehitades kaevab ja süvendab ja rajab selle aluse kaljule. Kui siis tuli suurvesi, paiskus vool vastu seda maja, aga ei suutnud seda kõigutada, sest see oli ehitatud hästi. Aga kes kuuleb ega tee, see on inimese sarnane,

kes ehitas maja maa peale ilma aluseta; tulvaveed paiskusid selle vastu ja see varises kohe kokku, ja selle maja varisemine oli ränk.» (Lk 6:47–49)

Liivale või pehmele savipinnasele rajatud majja on lihtne «läbi kaevata», erinevalt kaljualusele rajatud majast. Küllap seegi kuulub valvamise juurde: mitte lihtsalt ärkvel püsimine, vaid taoline võõratuna ja põleva lambi valgel ärkvel püsimine, mille juurde kuulub Issanda sõnade kuulamine ja järgimine, sest «Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu teerajal» (Ps 119:105).

Tähendamissõnadele isandat ootavatest sulastest ning majaperemehest ja ootamatult sisse murdvast vargast järgneb Peetruse küsimus: «Issand, kas sa räägid selle tähendamissõna meile või kõikidele?» (Lk 12:41) Jeesus vastab sellele küsimusele tähendamissõnaga arukatest ja arututest majapidajatest (Lk 12:42–48), keskendudes, nagu ülal mainitud, eeskätt ülekohtusele sulasele, kelle viimne saatus saab olema äärmiselt ränk, kuna isand «raiub ta pooleks ja annab talle sama osa nendega, keda ei saa usaldada» (Lk 12:46).

Ühelt poolt näitab Jeesus selle vastusega, et neil, keda võib Jumala riigis (või kirikus) võrrelda majapidajatega, ehk apostlitel ja nende ametijärglastel, on ülisuur vastutus nii iseenda kui teiste inimeste hingeõndsust silmas pidades. Teisalt aga võime näha siin ka teataval määral tõrjuvat hoiakut, mille sisuks on manitsus mitte laskuda targutustesse selle üle, kelle kohta üks või teine sõna käib või kellelt nõutakse rohkem ja kellelt vähem, vaid püsida ustavate hulgas ja täita oma kohustusi end mitte teistega võrreldes, vaid meile antud ülesandeid tõsiselt võttes ning võimalikult vastutustundeliselt ja täiuslikult täita püüdes.

Issand on ustav, selles pole meil põhjust kahelda. Ta tuleb kindlasti, ka selles pole meil põhjust kahelda. Ainus küsimus on siin selles, kas meie ootame Teda ja oleme Tema tulekuks valmis, nii et kui Ta saabub ja koputab, siis Ta võiks meid arvata ustavate sekka ja valmistada meile pidusöömaaja, või peab Ta meile andma hoopis «sama osa nendega, keda ei saa usaldada».

Jutluseks

Advendiaja teise pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Sinu Kuningas tuleb kirkuses». Kirikukäsiraamat rõhutab ühelt poolt Jumala töotustel rajanevat lootust ja rõõmu, teisalt aga Jumala rahva kohustust oodata Kristuse taastulekut kannatlikult võideldes.

EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Js 35:3–6) julgustav prohvetikuulutus Jumala rahvast ees ootavast päästest ja õnnelikust tulevikust. Pole vaja karta, sest Jumal ise tuleb ja päästab oma rahva, kingib pimedaille nägemise ja kurtidele kuulmise ning teeb kõrbe veerohkeks ja viljakandvaks maaks.

Teise lugemisaasta Epistliks (Hb 10:35–39) on Heebrea kirja manitsus mitte ära heita julgust, vaid jääda usus kindlaks ja kõikumatuks, teades, et Jumal täidab oma töötused ning Tema õige jääb usust elama.

Niisiis on kõigi pühakirjatekstide keskseks sõnumiks julge lootus jumalikule päästele ühes manitsusega jääda kindlaks ja ustavaks, olla valvel ja valmis ning elada oma usule vastavat elu.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jumal on Jeesuses Kristuses täitnud ammused töötused ning kinkinud Päästja ja pääste mitte ainult Iisraeli rahvale, vaid kogu maailmale. Jeesus tuli, et anda ennast lunaks kõigi inimeste eest, Ta on ohverdanud üheainsa ohvri pattude eest» ning «jäädavalt istunud Jumala paremale käele» (Hb 10:12). Ta on töötanud tulla tagasi, et teha oma lunastatud «jäädavalt täiuslikuks» (Hb 10:14).
2. Võime öelda, et Jeesus on nagu too isand tänases esimeses tähendamissõnas, kes on läinud pulmapeole: Ta on taevasel pulmapeol koos võidutseva kirikuga, aga Ta ei ole unustanud ka võitlevat kirikut, s.t meid, keda teda veel siin maises kojast ootame. Ta tuleb tagasi, see on täiesti kindel, ja kui Ta tuleb, siis Ta tahab valmistada meilegi igavese pidusöömaaja taevas. Pidusöömaaja, mille elmaitsmiseks on armulauasakrament, milles Ta tuleb iga kord, kui seda pühitseme, et olla oma Ihu ja Verega meile taevaseks roaks ja meid igavese eesmärgi poole matkata aitavaks teemoonaks. Issanda tulemises – nagu ka Tema armastuses ja päästvas väes – pole meil vähimatki põhjust kahelda. Küsimus on, kas ka meie Teda armastame, kas oleme Tema tulemiseks valmis, kas ootame ja igatseme Teda ning tõttame Talle avama niipea, kui Ta koputab.
3. Issanda tulemiseks valmis olemine ei seisne ainult mõttelises valmisolekus. Issand ütleb meid manitsedes, et meie niuded olgu võõtatud ja meie lambid põlegu, s.t me peame olema kuulekad Tema sõnale, valmis täitma meile antud ülesandeid, elama teenivas armastuses ning Temast ustavalt, selgelt, võltsimatult ja vankumatult tunnistust andma. Ei tohi unustada, et meie oleme sulased ja Tema on meie Issand. Issand, kes on andnud ennast meie eest ning kes ei taha midagi nii väga, kui olla igavesti koos meiega.